

MEMO

AAN Veiligheidsdirectie – Dagelijks Bestuur – Algemeen Bestuur
VAN Jan de Vries
DATUM 6 september 2016
ONDERWERP Kernongevallenbestrijding/jodiumdistributie
BIJLAGEN - Evaluatieonderzoek Predistributie Jodiumtabletten Dinkelland en Losser 2015
- RIVM-rapport “Risicocommunicatie over stralingsongevallen en de verspreiding van jodiumtabletten”

Stand van zaken distributie van jodiumtabletten

25 kilometer zone

In juni 2015 is de predistributiecampaagne jodiumtabletten in de gemeenten Dinkelland en Losser uitgevoerd en is naar alle personen die woonachtig zijn binnen de 25 kilometer zone tot en met 40 jaar en zwangeren via de post een doosje jodiumtabletten verzonden. Bij de jodiumtabletten zat een begeleidende brief, een informatiefolder en een bijsluiter.

Een derdejaars student IVK van Saxion heeft in opdracht van Veiligheidsregio Twente onderzoek gedaan naar de effectiviteit van deze campagne. De digitale enquête is door 4,84% van de onderzoekspopulatie ingevuld. Dit maakt dat de uitkomsten statistisch niet representatief genoemd mogen worden, maar wel een indicatie geven.

Van de respondenten zegt 90,1% de jodiumtabletten te hebben ontvangen en nog steeds in huis te hebben. 69,4% zegt de informatiefolder te hebben ontvangen. Drie kwart hiervan heeft de folder bewaard.

Informatie verkrijgen, naar binnen gaan of binnen blijven en ramen en duren sluiten zijn handelingen die de respondenten het waarschijnlijkst zullen gaan doen. Veel mensen zullen waarschijnlijk hun kinderen van school of elders ophalen.

De predistributiecampaagne wordt gemiddeld beoordeeld met een 7,4.

Aanbevolen wordt:

- Bij de toekomstige campagne in de 100 km zone dezelfde wijze van verzenden toe te passen;
- Het organiseren van een “opfriscampagne” in de 25 kilometer zone op het moment dat de campagne in de 100 kilometer zone plaatsvindt;
- Omdat het bereiken van een verspreidingsgraad van 100% niet realistisch wordt geacht moet er een nooddistributieplan opgesteld worden dat kan worden opgestart ten tijde van een nucleair incident.

Het aanleggen van voorraden jodiumtabletten bij scholen en instellingen voor kinderopvang is op verzoek van het ministerie van VWS opgeschort in afwachting van een uitrol over alle 25- en 100 kilometer zones.

100 kilometer zone

Dinsdag 8 maart heeft minister Schippers (VWS) de Tweede Kamer geïnformeerd over de distributie van jodiumtabletten in de nieuwe (grotere) voorbereidingszones. De minister heeft opdracht gegeven om samen met de betrokken partijen een distributie- en implementatieplan op te stellen. Na overleg met de betrokken partijen gaat de voorkeur voor de tweede ring (tot 100 km) uit naar een combinatie van predistributie en distributie op het moment van een verwachte uitstoot van radioactief jodium. De doelgroep in de 100 km zone betreft mensen tot 18 jaar en zwangere vrouwen.

Veiligheidsregio Twente is als een van de direct betrokken veiligheidsregio's deelnemer aan het overleg over het distributie- en implementatieplan. Duidelijk is dat veiligheidsregio's en gemeenten een essentiële rol in de predistributiecampaigned zullen moeten krijgen. Zodra helder is welke inzet dit vraagt aan mensen en middelen wordt dit ter informatie en besluitvorming aan u voorgelegd.

RIVM-rapport "Risicocommunicatie over stralingsongevallen en de verspreiding van jodiumtabletten"

Dit rapport laat zien hoe de communicatie over stralingsongevallen, stralingsincidenten en verspreiding van jodiumtabletten beter kan aansluiten bij de informatiebehoefte van mensen en de beelden die bij hen leven.

Het blijkt dat mensen behoefte hebben aan duidelijke informatie over wie de tabletten moeten innemen, waarom en op welk moment ze dat moeten doen. Ook blijkt dat het voor de meeste mensen in Nederland onduidelijk is wat de gezondheidseffecten zijn van een kernongeval en welke maatregelen hen daartegen kunnen beschermen. Anders dan deskundigen, verwachten de meeste mensen bij een kernongeval veel sterfgevallen en misvormingen, zelfs op grote afstand. Daarom is het belangrijk om effecten waar mensen zich zorgen over maken te bespreken. Ook weten mensen weinig over beschermingsmaatregelen. Velen denken bijvoorbeeld dat direct vertrekken naar een veilig gebied de beste maatregel is, maar afhankelijk van de straling kan schuilen ook volstaan. Voor een juist gebruik wordt aanbevolen om de jodiumtabletten aan de doelgroep te verstrekken met een begeleidende brief op naam en daarin aan te geven dat nadere instructies moeten worden afgewacht.

Naar mijn mening roept dit rapport de Rijksoverheid, i.c. de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en de verantwoordelijke ministers van I&M (kernongevallenbestrijding) en VWS (jodiumdistributie) op tot een zowel kwantitatieve als kwalitatieve verbetering van de risicocommunicatie op het terrein van de kernongevallenbestrijding. Veiligheidsregio's met een of meer kerncentrales op of nabij hun grondgebied (Zeeland, Twente) hebben wel informatie beschikbaar voor hun inwoners.

Internationale oefeningen

INEX 5

Op 25 mei 2016 heeft in Keulen (BRD) de International Nuclear Emergency Exercise 5 plaatsgevonden. Veiligheidsregio Twente heeft met zes deelnemers (op een totaal van ± 50) deelgenomen aan deze table top-oefening. De evaluatie is nog in bewerking. Resultaten worden verwacht in het najaar 2016.

GEDEX 2018

De **German Dutch Emergency Exercise 2018** wordt opgezet als een Duits-Nederlandse stafoefening, met als scenario een incident in het Kernkrachtwerk Emsland met potentiële effecten in Duitsland en Nederland. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) is namens Nederland betrokken bij de voorbereiding. Veiligheidsregio Twente heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn, maar heeft nog niet besloten tot deelname.

Onderzoek naar kerncentrales

De Onderzoeksraad voor Veiligheid gaat onderzoeken op welke manier Nederland met zijn buurlanden samenwerkt om incidenten bij kerncentrales met grensoverschrijdende gevolgen te voorkomen en te beheersen. Inwoners van de grensregio's maken zich hierover naar aanleiding van een aantal incidenten al geruime tijd zorgen. In het onderzoek wil de Raad onder meer achterhalen hoe Nederland en België elkaar betrekken bij besluitvorming over en toezicht op de centrales, welke informatie wordt uitgewisseld en hoe de landen zich gezamenlijk voorbereiden op een mogelijk ongeval.